

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسایل ایدئولوژیک

الحاج داکتر امین الدین «سعیدی – سعید افغانی»
۲۴ اپریل ۲۰۱۴

میانه روی در عبادت

قبل از همه خدمت خوانندگان خویش باید به عرض برسانم که امت اسلام در قرآن عظیم الشأن به حیث امت وسط معرفی شده که افراط و تفریط را در زندگی خویش نباید داشته باشد.

قرآن عظیم الشأن با زیبایی خاصی در آیت ۱۴۳ سوره بقره می فرماید:

«وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَ يُكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا» (و این چنین شما را امت وسط قرار دادیم تا گواهانی بر مردم باشید و پیامبر نیز شاهی بر شما باشد.)

مفسرین در مورد کلمه «وسط» که در آیت متبرکه ذکر یافته است، می نویسند:

وسط در لغت هم به معنی حد متوسط در میان دو چیز آمده و هم به معنی جالب، زیبا، عالی و شریف؛ و این هر دو ظاهراً به يك حقیقت باز می گردد؛ زیرا معمولاً شرافت و زیبایی در آن است که چیزی از افراط و تفریط به دور باشد و در حد اعتدال قرار گیرد. این بدین معنی است که امت اسلام یک امت میانه و معتدل است و این زیبایی، جمال و شرافت به امت اسلام زمانی می زیبد که از افراط و تفریط دست بردارند.

معتدل از نظر عقیده آن را می گویند که یک مسلمان نباید راه غلو را در پیش گیرد، و نه راه تقصیر و شرك را، معتدل بودن از نظر ارزش های معنوی و مادی، بدین معنی است که یک فرد مؤمن مسلمان نباید در جهان چنان غرق شود که معنویت خویش را فراموش کند و نه در عالم معنی چنان فرو رود که از جهان ماده به کلی بی خبر بماند.

معتدل از نظر علم، تعلیم و آموزش بدین معنی است که نباید ساحه را چنان برای فهم و دانش خویش تنگ سازد که علوم دیگران را رد نماید و نه چنان باشد که به شنیدن یک موضوع، اصل خود را رها و دنباله رو دیگران باشد.

معتدل بودن از نظر روابط اجتماعی، آنست که یک مسلمان نباید در اطراف خود سیم خاردار کش کند که خود را از جهانیان به کلی در حصار نگاه دارد، و نه آنچنان بی خبر و خواب الود و دنباله رو باشد که اصالت و استقلال خویش را هم از دست دهد.

يك مسلمان واقعی در همه عرصه های زندگی باید راه و خط میانه را اختیار نماید از انجمله یک فرد مسلمان در عبادت خویش فهم عالی امت وسط و اعتدال را نباید فراموش کند.

در حدیثی که راوی آن حضرت انس رضی الله عنه می باشد آمده است:

روزی سه نفر صحابه، به خانه های زنان پیامبر صلی الله علیه وسلم تشریف بردند و از عبادت پیامبر صلی الله علیه وسلم از نزد ازواج مطهرات سؤال نمودند. چون بر ایشان گفته شد، گویا آن را کم شمرده گفتند: ما با پیامبر صلی الله

علیه وسلم چه مناسبتی داریم، در حالی که گذشته و آینده شان بخشیده شده؟ یکی از ایشان گفت: من همیشه در تمام عمر تمام شب را نماز می گزارم. دیگری گفت: من تمام عمر روزه می گیرم و سومی گفت: من از زنها دوری گزیده و هرگز ازدواج نمی کنم.

پیامبر صلی الله علیه وسلم آمده فرمود:

شما همان کسانی هستید که چنین و چنان گفتید؟ اما به خدا سوگند که من از همه شما از خدا بیشتر ترسیده، و از همه شما پرهیزگارترم. و من هم روزه می گیرم و هم نمی گیرم و نماز می خوانم و خواب هم می شوم و زنان را به نکاح می گیرم، و کسی که از سنت و طریقه من اعراض کند از من نیست (متفق علیه).

و از ابن مسعود رضی الله عنه روایت شده است که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: « هَلَاكَ الْمُتَنَطِّعُونَ » قَالَهَا ثَلَاثًا. (روایت مسلم)، یعنی: " هلاک شدند متنتپعون (کسانی که بی مورد سختگیری کرده و در گفتار و کردارشان غلو می نمایند).

همچنان در روایتی دیگر آمده است: « إِنَّ الدَّيْنَ يُسْرٌ، وَلَنْ يَشَادَّ الدَّيْنُ إِلَّا غَلَبَهُ فَسَدُّوا وَقَارِبُوا وَأَبْسِرُوا، وَاسْتَعِينُوا بِالْغَنَةِ وَالرَّوْحَةِ وَشَيْءٍ مِنَ الدَّلْجَةِ » (روایت بخاری)، یعنی: در دین آسانی است و کسی که با دین به مقابله برخیزد و سختگیری کند، ناکام و مغلوب می گردد. پس حق را طلب نموده و خود را به آن نزدیک ساخته و شاد باشید، و با حرکت صبحگاهی و شامگاهی و آخر شب یاری جوئید " (یعنی در اوقات نشاط به انجام اعمال صالحه بپردازید).

و در روایتی دیگر فرمودند: « سَدُّوا وَقَارِبُوا وَارْجُوا، وَشَيْءٌ مِنَ الدَّلْجَةِ ، الْقَصْدُ الْقَصْدُ تَبَلَّغُوا » (روایت بخاری)، یعنی: " حق را طلب نموده خود را بدان نزدیک ساخته و در صبحگاه و شامگاه و آخر شب (برای نماز شب) عمل کرده و میانه روی کنید، تا به مقصد برسید .

و از انس رضی الله عنه روایت است که گفت: پیامبر صلی الله علیه وسلم به مسجد داخل شده طنابی را دیدند، که در میان دو ستون مسجد آویزان است. فرمود: این چه طنابی است؟ گفتند: این ریسمان زینب است که چون خسته شود خود را بدان می گیرد. پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: آن را باز کنید! باید یکی از شما تا زمانی نماز بخوانید که با نشاط باشید و هر گاه احساس کردید که خسته شده اید ، بخوابید . (متفق علیه).

حافظ بن حجر گفت: در این حدیث ترغیب شده بر میانه روی در عبادت و نهی از تعمق در آن، و امر است به این که به سوی عبادت با نشاط روی آورده شود.

و از ابو محمد عبد الله بن عمرو بن العاص رضی الله عنهما روایت شده که گفت: به پیامبر صلی الله علیه وسلم خبر رسیده بود که من گفته ام، به خدا سوگند که تا زنده ام روزها را حتماً روزه گرفته و شب ها را زنده می دارم. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: آیا تو چنین گفته ای؟ گفتم: بلی یا رسول الله پدر و مادرم فدایت باد. فرمود: تو نمی توانی این کار را انجام دهی، پس هم روزه بگیر و هم بخور، هم بخواب و هم نماز شب بخوان، و هم در ماه سه روز را روزه بگیر، زیرا هر نیکی ده برابر ثواب دارد و اینکار مثل روزه داری همیشه است.

گفتم: من بیشتر از این را می توانم انجام دهم. فرمود: پس دو روز را بخور و یک روز را روزه بگیر. گفتم: من بیشتر از این را می توانم. فرمود: پس یکروز را بخور و یکروز را روزه بگیر. این روزه داوود علیه السلام است، و این میانه ترین روزه است (در روایتی آمده: این بهترین روزه است)، من گفتم: من از این بهتر را می توانم. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: ازین بهتر وجود ندارد.

عبد الله رضی الله عنه گفت: اگر من سه روزی را که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده بود قبول می کردم برایم از خانواده و مالم محبوبتر بود.

و در روایتی آمده که فرمود: آیا به من خبر نرسیده که تو تمام عمر روزه گرفته و هر شب قرآن می خوانی؟ گفتم: بلی یا رسول الله و از آن اراده ای جز خیر ندارم. فرمود: روزه داوود علیه السلام را بگیر. او پارساترین مردم بود. و در هر ماه قرآن بخوان. گفتم: ای پیامبر الله صلی الله علیه وسلم بیش از این توان دارم. فرمود: بیست روز قرآن بخوان. گفتم: بیشتر از این در توانم هست. فرمود: در هر ده روزی بخوان. گفتم: بیش ازین در توانم هست. فرمود: در هر هفت روز بخوان، و براین زیاده روی مکن، چون سختگیری کردم بر من سختگیری شد. پیامبر صلی الله علیه وسلم برایم فرمود: تو نمی دانی شاید عمرت دراز شود. گفت: پس بدانچه که پیامبر صلی الله علیه وسلم برایم فرمود، عمل کردم و چون پیر شدم دوست داشتم که کاش اجازه پیامبر صلی الله علیه وسلم را می پذیرفتم.

بنابراین دین اسلام دین وسط است، و راه و روش پیامبر صلی الله علیه و سلم بهترین راه و روش در عبادت هست، و هر کسی بخواهد از راه و روش پیامبر صلی الله علیه و سلم اعراض کند نهایتاً به ضررش خواهد بود.

پایان

تتبع و نگارش :

الحاج داکتر امین الدین «سعیدی - سعید افغانی»

مدیر مطالعات ستراتیژیک افغان و

مسئول مرکز کلتوری دحق لاره- جرمنی